„EFSA Focal Point: uloga & aktivnosti”

dr. sc. Sanja Miloš, viša stručna suradnica
Odjel za procjenu rizika

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

Društvo kemičara i tehnologa Koprivnica
07.09.2018.

Sadržaj prezentacije:

European Food Safety Authority-EFSA

- Suradnja Hrvatske agencije za hranu i EFSA-e
- Djelatnost EFSA-e/uloga nacionalne kontakt točke- FP
- Publikacije/baze podataka/modeli
- Planovi za budućnost…

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU (HAH)

- Hrvatska agencija za hranu je pravna osoba s pravima, obvezama i odgovornostima utvrđenima **Zakonom o hrani** (NN 81/13, 14/14, 30/15)
- osnivač HAH-a je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja **Vlada Republike Hrvatske.**
- službeni početak rada 2005. godine

Hrvatska agencija za hranu
I. Gundulića 36b/III kat
31 000 Osijek

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

ZAŠTO JE OSNOVANA HAH-u?

- procjena rizika u području hrane i hrane za životinje

  “od polja do stola”
- zaštita potrošača
- komunikacija s potrošačima
- povezivanje institucija u sustavu sigurnosti hrane

  (ministarstva, zavodi, instituti, fakulteti, laboratoriji...)
- suradnja sa srodnim institucijama na EU razini i šire

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

Suradnja EFSA ⟷ HAH

- **Zakon o hrani (NN 81/13, 14/14, 30/15)**

Članak 26.

(4) Hrvatska agencija za hranu je kontakt točka za suradnju s Europskom agencijom za sigurnost hrane u području procjene rizika…

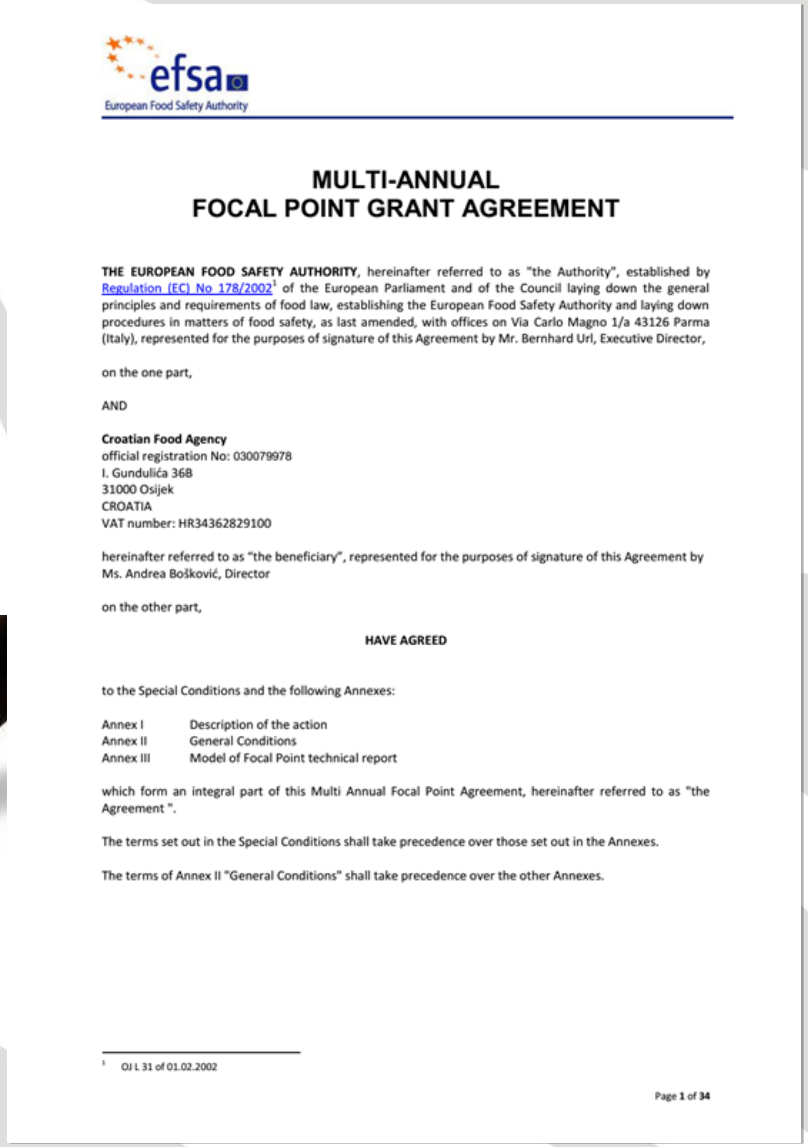
Hrvatska agencija za hranu - nacionalna FP institucija (tehnička i znanstvena pitanja) sa imenovanim predstavnikom

- Republika Hrvatska kao zemlja kandidatkinja za ulazak u EU - 2009. godine
- 2013. rad FP reguliran ugovorom

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

efsa
European Food Safety Authority

MULTI-ANNUAL FOCAL POINT GRANT AGREEMENT

THE EUROPEAN FOOD SAFETY AUTHORITY, hereinafter referred to as "the Authority", established by Regulation (EC) No 178/2002[1] of the European Parliament and of the Council laying down the general principles and requirements of food law, establishing the European Food Safety Authority and laying down procedures in matters of food safety, as last amended, with offices on Via Carlo Magno 1/a 43126 Parma (Italy), represented for the purposes of signature of this Agreement by Mr. Bernhard Url, Executive Director,

on the one part,

AND

Croatian Food Agency
official registration No: 030079978
I. Gundulića 36B
31000 Osijek
CROATIA
VAT number: HR34362829100

hereinafter referred to as "the beneficiary", represented for the purposes of signature of this Agreement by Ms. Andrea Bošković, Director

on the other part,

HAVE AGREED

to the Special Conditions and the following Annexes:

Annex I Description of the action
Annex II General Conditions
Annex III Model of Focal Point technical report

which form an integral part of this Multi Annual Focal Point Agreement, hereinafter referred to as "the Agreement ".

The terms set out in the Special Conditions shall take precedence over those set out in the Annexes.

The terms of Annex II "General Conditions" shall take precedence over the other Annexes.

[1] OJ L 31 of 01.02.2002

Page 1 of 34

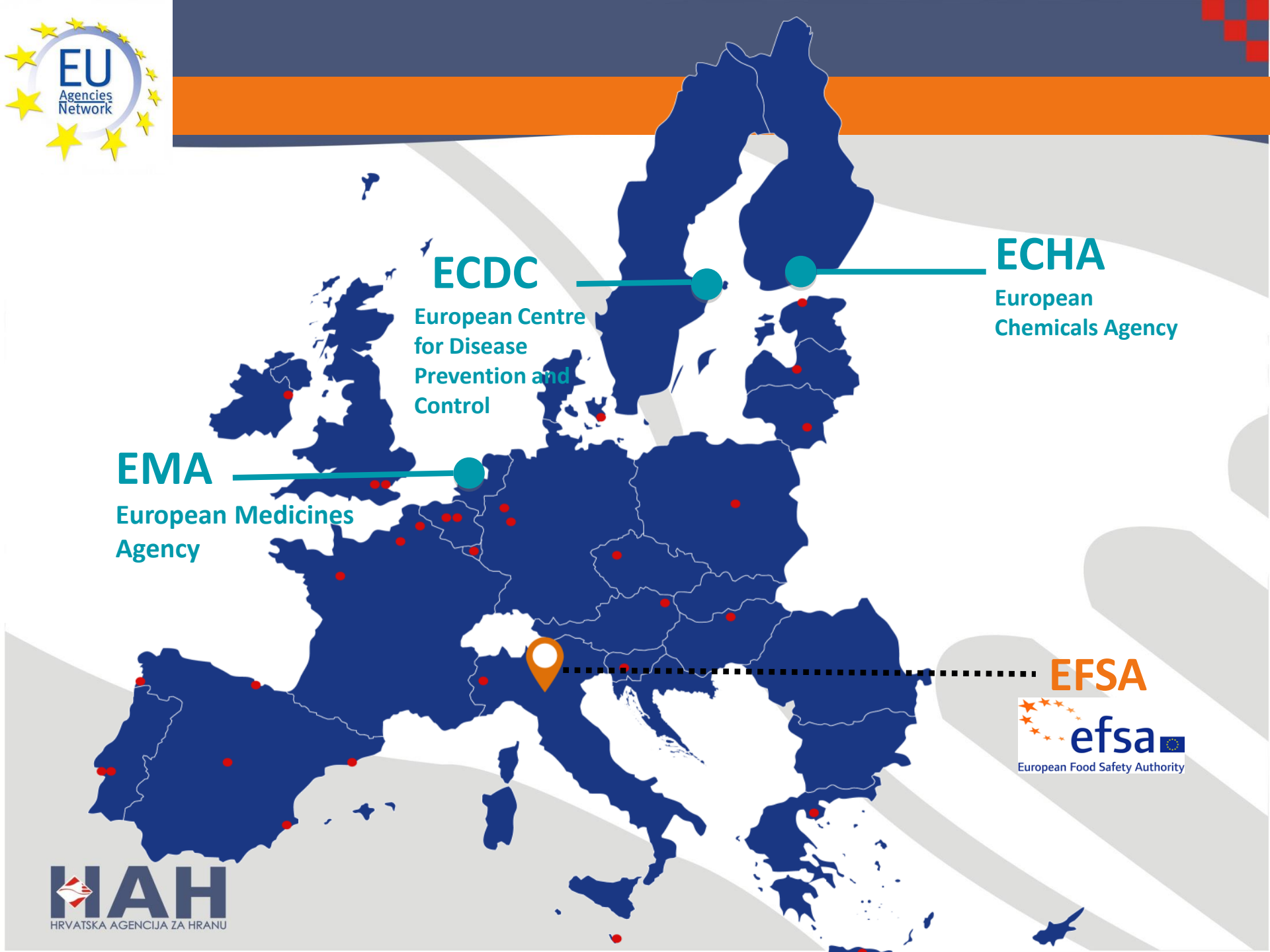
EFSA

European Food Safety Authority

„Pouzdana znanost za sigurnu hranu”

... osiguranje visoke razine zaštite hrane
za gotovo 500 miliona potrošača unutar EU.

EU
Agencies
Network
ECDC
European Centre
for Disease
Prevention and
Control
ECHA
European
Chemicals Agency
EMA
European Medicines
Agency
EFSA
efsa
European Food Safety Authority
HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

Djelovanje EFSA-e u području sigurnosti hrane

EFSA – referentno tijelo Europske unije za znanstvenu procjenu rizika vezano za sigurnost hrane i hrane za životinje, prehranu, zdravlje i dobrobit životinja, biljno zdravstvo i zaštitu bilja - od polja do stola – prvi strateški cilj

Izgraditi održivu zajednicu procjene rizika na razini EU - drugi strateški cilj

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

EFSA -DJELATNOST

- Pruža nezavisne znanstvene savjete i podršku EU upravljačima rizika po pitanjima sigurnosti hrane i hrane za životinje
- Omogućava nezavisnu i pravovremenu komunikaciju o rizicima
- Promovira znanstvenu suradnju

EFSA-ini primarni „klijenti”

EU Komisija

EU Parlament

Zemlje članice

EFSA samostalno

EFSA zaprimi upti

EFSA-ini znanstvenici evaluiraju, procjenjuju, savjetuju

Usvajanje i komunikacija

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

Stručni i znanstveni potencijali

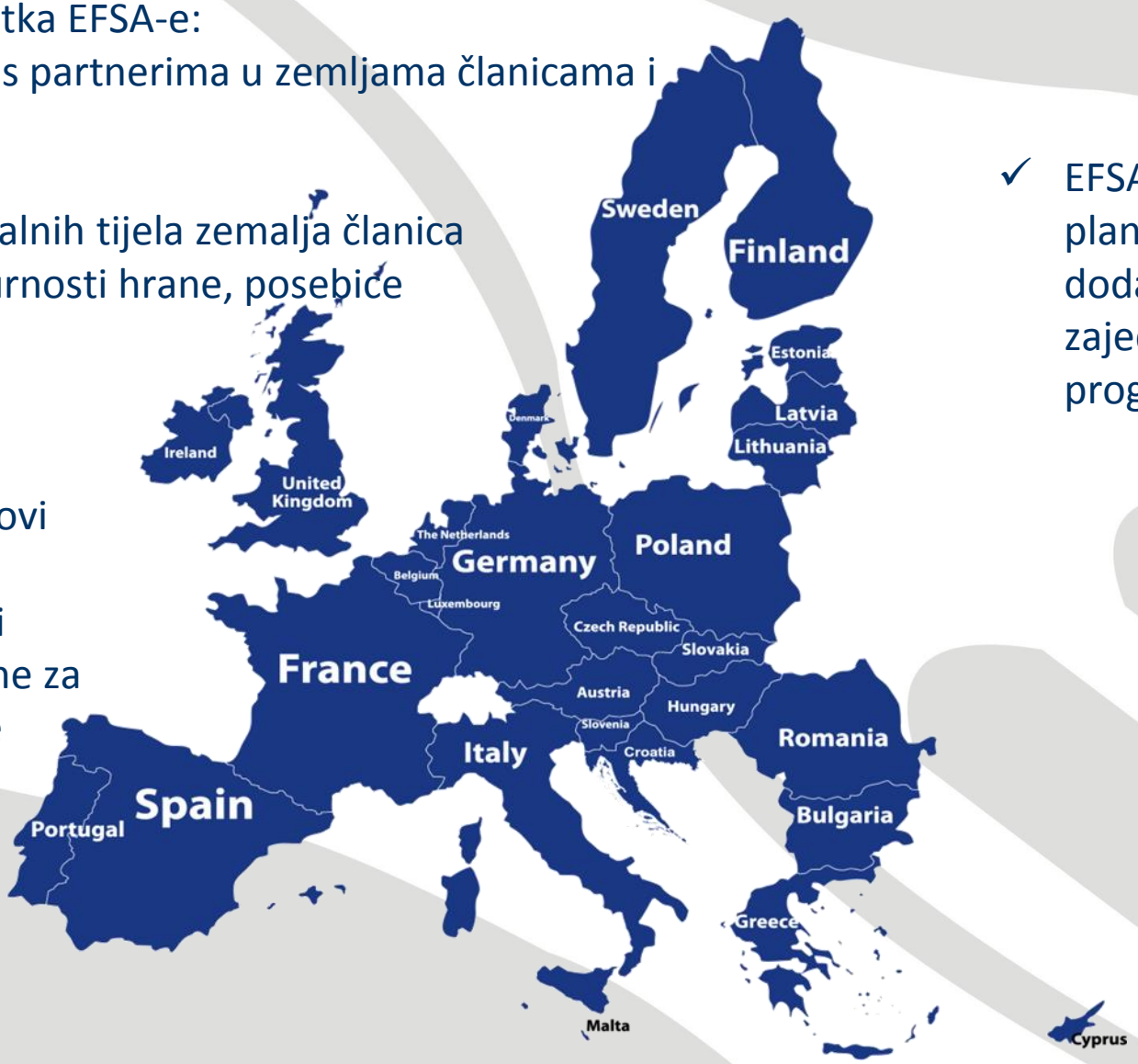
HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

Suradnja s nacionalnim tijelima za sigurnost hrane

- Od samog osnutka EFSA-e:
- važna suradnja s partnerima u zemljama članicama i inozemstvu

- potpora nacionalnih tijela zemalja članica u području sigurnosti hrane, posebice procjene rizika

- zemlje članice - nacionalni planovi rada, prioriteti procjene rizika i aktivnosti vezane za sigurnost hrane

- ✓ EFSA - nudi planove za dodatne zajedničke programe

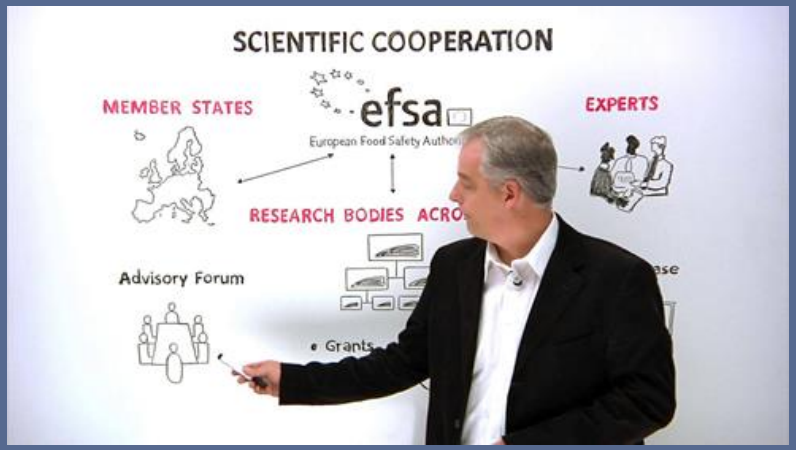
HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

Aktivnosti - temeljem plana rada procjene rizika na razini EU

- Ključna aktivnosti – znanstvena suradnja

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

- **Tijekom godina razvijeno je nekoliko aktivnosti i mreža unutar EFSA-e koji su omogućili učinkovito umrežavanje i znanstvenu suradnju…**

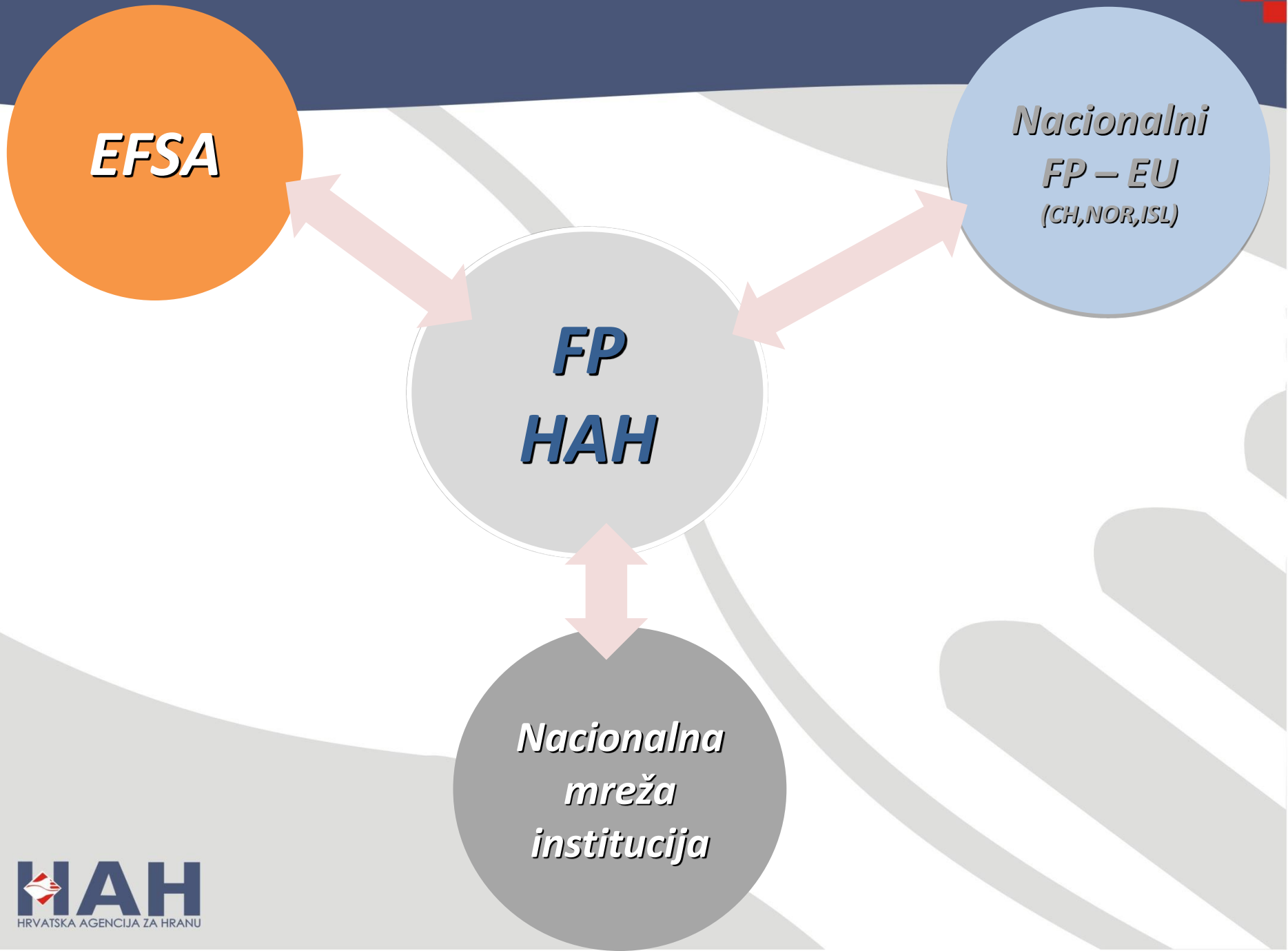
Predstavnici RH u EFSA-inim tijelima i mrežama

- **Savjetodavnom vijeće EFSA-e (Advisory Forum)**
- veza s nacionalnim nadležnim znanstvenim, istraživačkim institucijama u području sigurnosti hrane, potrošačkim udrugama, ostalim zainteresiranim stranama
- **EFSA-ine znanstvene mreže (EFSA Scientific Networks)**
  - HAH – 8 predstavnika
  - Ostale institucije – 10 predstavnika
- **Focal Points Network**
- središnja potpora u radu članu Savjetodavnog vijeća u praktičnoj provedbi aktivnosti vezanih za umrežavanje i znanstvenu suradnju

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

Razmjena informacija između nacionalnih tijela i EFSA-e, predstavnika unutar FP mreže

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

Nacionalna mreža institucija

Sačinjavaju:

- instituti, zavodi, fakulteti, laboratoriji i druge pravne osobe iz područja sigurnosti hrane i hrane za životinje u Republici Hrvatskoj.

Uspostavljena:

- sukladno Zakonu o hrani (NN 81/13, NN 14/14)
- Pravilnik o pravilima uspostave nacionalne mreže institucija u području sigurnosti hrane i hrane za životinje (NN 43/10)

Cilj:

- okvir za znanstvenu, stručnu i tehničku suradnju koordinacijom aktivnosti, razmjenom informacija, razvojem i provedbom zajedničkih projekata, razmjenom iskustava i najbolje prakse
- Svrha: umrežavanje i suradnja; poboljšanje sigurnosti hrane u RH

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

Nacionalna mreža institucija

- Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Zagreb
- Nastavni zavod za javno zdravstvo »Dr. Andrija Štampar«, Zagreb
- Zavod za javno zdravstvo »Sveti Rok« Virovitičko-podravske županije, Virovitica
- Zavod za javno zdravstvo Bjelovarsko-bilogorske županije, Bjelovar
- Zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije, Slavonski Brod
- Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, Dubrovnik
- Zavod za javno zdravstvo Istarske županije – Istituto di sanità pubblica della regione istriana, Pula
- Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije, Karlovac
- Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije, Koprivnica
- Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije, Zlatar
- Zavod za javno zdravstvo Ličko-senjske županije, Gospić
- Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, Osijek
- Zavod za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije, Požega
- Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije, Varaždin
- Zavod za javno zdravstvo Zadar, Zadar
- Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije, Rijeka
- Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije, Split

- Agronomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb
- Euroinspekt Croatiakontrola d.o.o., Zagreb
- Hrvatska poljoprivredna agencija, Križevci
- Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo, Zagreb
- Hrvatski veterinarski institut, Zagreb
- Inspecto d.o.o. za kontrolu kakvoće robe, Osijek
- Institut Ruđer Bošković, Zagreb
- Institut za antropologiju, Zagreb
- Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada, Zagreb
- Medicinski fakultet, Sveučilište u Splitu, Split
- Poljoprivredni fakultet, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Osijek
- Poljoprivredni institut Osijek, Osijek
- Prehrambeno-biotehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb
- Prehrambeno-biotehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Centar za kvalitetu namirnica
- Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Osijek
- SGS Adriatica d.o.o., Zagreb, CTS Laboratorij
- Veterinarska stanica grada Zagreba, d.o.o., Zagreb
- Veterinarski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb

Što se razmjenjuje?

➢ Pravovremena razmjena informacija poslanim od strane EFSA-e putem:

- E-maila: efsa.focalpoint@hah.hr

❑ Što se sve prosljeđuje:

- Obavijesti o različitim sastancima, radionicama, edukacijama, plenarnim sjednicama, znanstvenim skupovima, on-line konferencijama, itd. u organizaciji EFSA-e ili neke druge institucije
- Pozive o javnim konzultacijama, dostavi podataka, projektima…
- Natječajima za radna mjesta u EFSA-i

✓ Internetske stranice: http://www.hah.hr/

http://www.efsa.europa.eu/

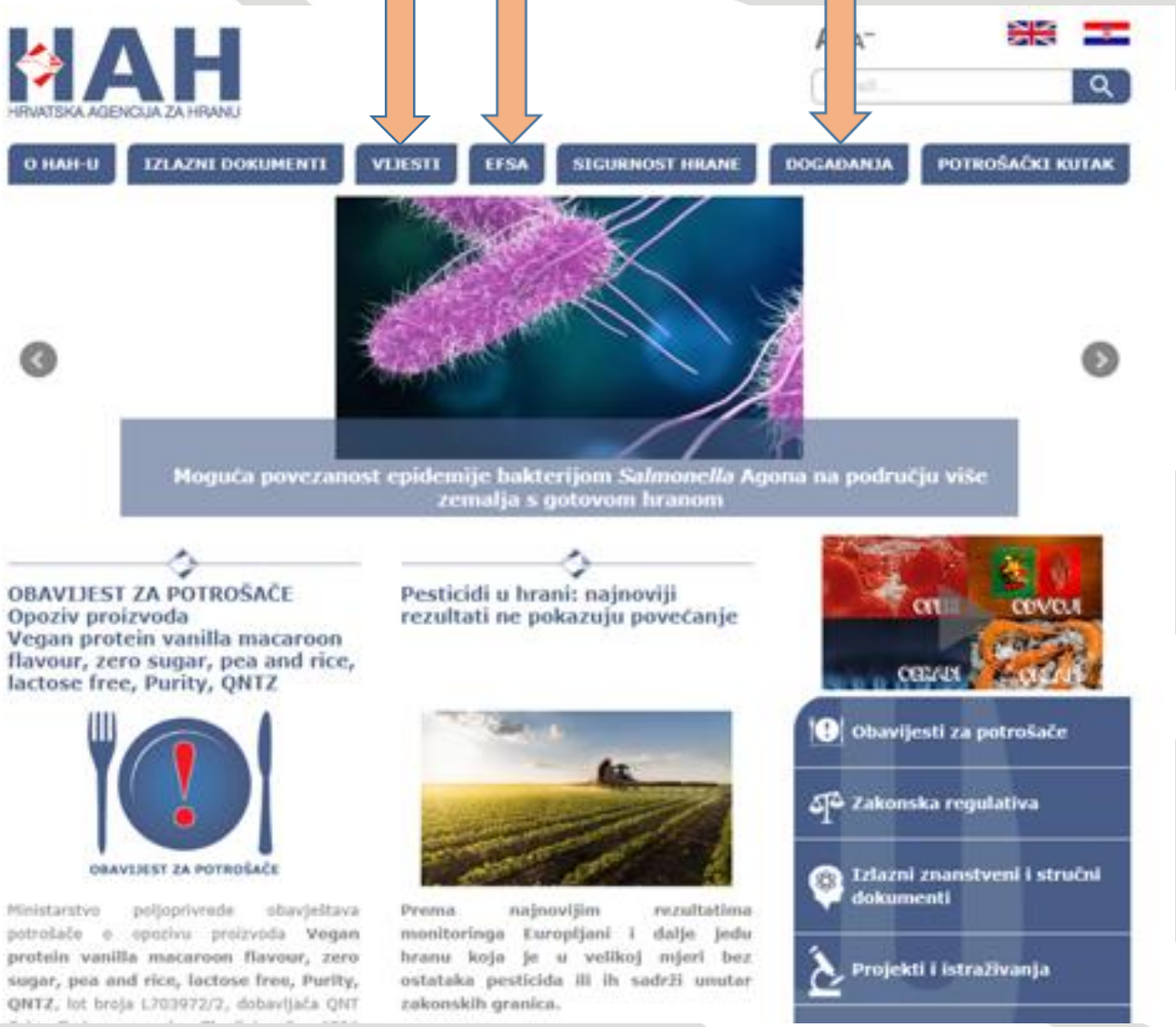
HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

Komunikacija

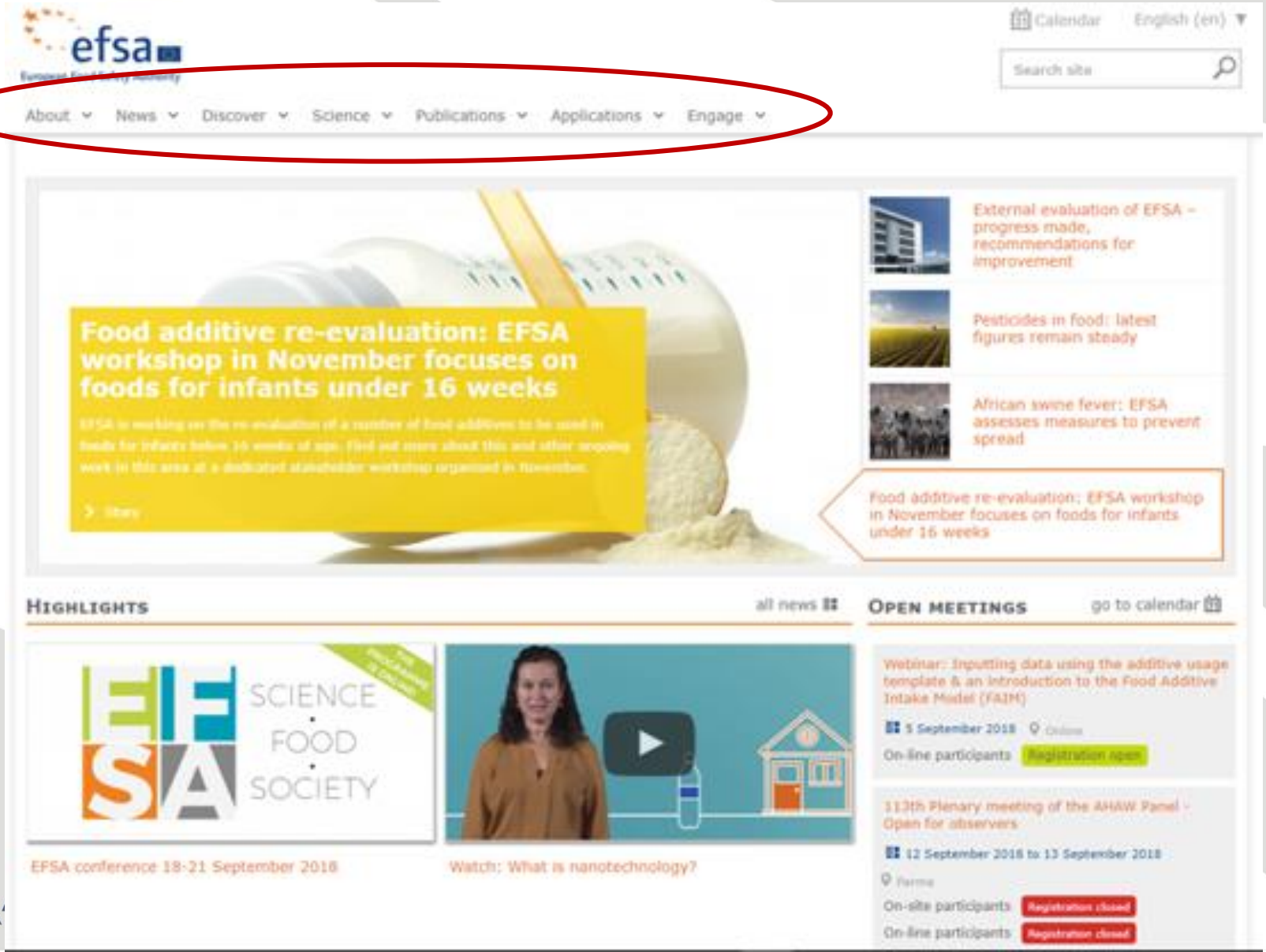
Promicanje EFSA-inih aktivnosti

http://www.hah.hr/

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

http://www.efsa.europa.eu/

HRVATSKA

EFSA - znanstvene publikacije

efsa
European Food Safety Authority

About News Discover Science Publications Applications Engage

EFSA Journal

- besplatni znanstveni časopis
  - online open-access

Vrste dokumenata koje se objavljuju:

- Znanstvena mišljenja
- Izjave
- Vodiči
- Znanstvena izvješća
- Zaključci preispitivanja pesticida
- Drugi znanstveni dokumenti koje ne pripremaju Odbori ili Vijeće

http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1002/(ISSN)1831-4732

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

EFSA – baza podataka o kemijskim opasnostima

OpenFoodTox

- alat za informacije o kemijskim opasnostima - „jednim klikom”
- kompilacija kemijskih i toksikoloških informacija o kemijskim tvarima koje je EFSA uključila u razmatrenje u izlaznim dokumentima od 2000. godine
- (više od 4750 tvari i 1600 dokumenata)
- baza podataka predstavlja podatke koji su bili dostupni EFSA-i u vrijeme procjene
- koristi znanstvenicima, procjeniteljima rizika, upravljačima za lako pretraživanje i pristup ključnim informacijama o kemijskim tvarima

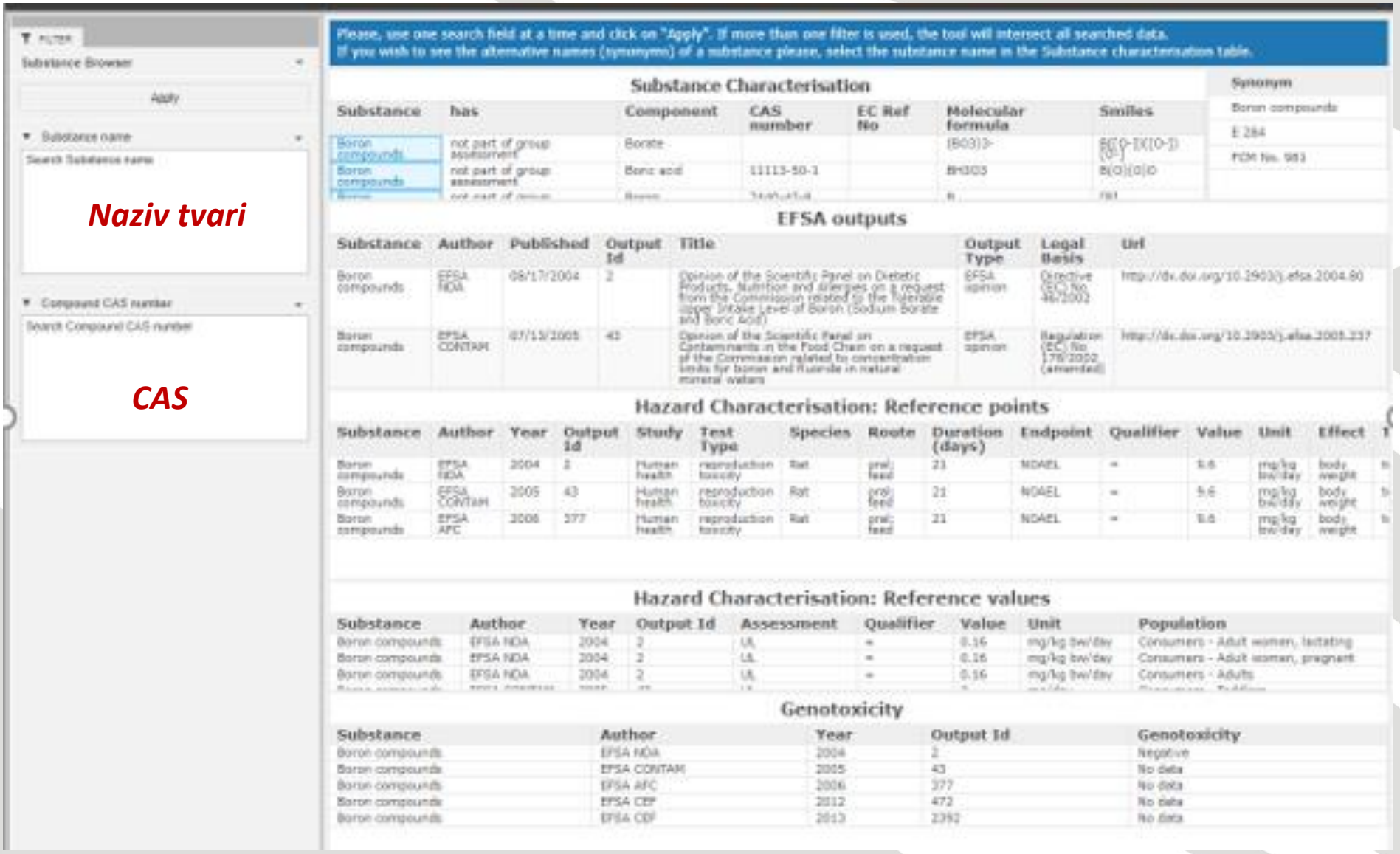
HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

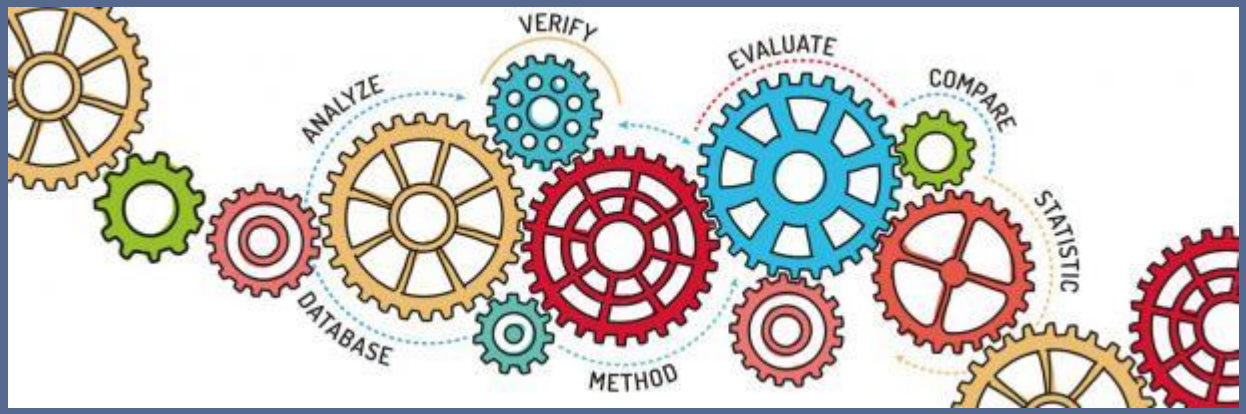
efsa
European Food Safety Authority

About News Discover Science Publications Applications Engage

- OpenFoodTox

Home > Science > Data collection and analysis > Chemical hazards

Pristup i korištenje *Knowledge Junction* baze podataka

Mogućnost korištenja *Knowledge Junction* repozitoija

- ***KJ*** - zajednica koja se nalazi unutar Zenodo platforme i služi za dijeljenje znanstvenih i stručnih informacija te podupirućih metodologija koji se koriste u procjeni rizika.
- Koristi ga OpenAIRE projekt, koji je naručila Europska komisija za potporu politici otvorenog pristupa podatcima, osiguravajući skladište za prikupljanje podataka za istraživanje koje financira EC (Framework Programme 7/Horizon 2020).
- Mogu se objavljivati različita izvješća, mišljenja, skupovi podataka, slike, videozapisi, laboratorijski rezultati itd., kao i pomoćni materijali koji se koriste pri provođenju procjene rizika (softverski alati, modeli, kodovi, protokoli, šeme procjene, FAQ-ovi itd.).
- Svakoj objavi dodjeljuje se jedinstveni i trajni identifikator digitalnog objekta (DOI) koji omogućuje jednostavno pronalaženje i praćenje objavljenih stavki.
- Preporuka; objava materijala koji nemaju DOI, ali ako isti ne podliježu ograničenjima autorskih prava, datoteka se može prenijeti u zajednicu i upotrebljavati postojeći DOI.

zenodo

Search

Upload

Communities

smilos@hah.hr

Communities created and curated by Zenodo users

Knowledge Junction

Showing 0 to 1 out of 1 communities.

Sort by

Knowledge Junction

View

The Knowledge Junction is a curated, open repository for the exchange of evidence and supporting materials used in food and feed safety risk assessments. Our aim is to improve transparency, reproducibility and evidence reuse. Anyone can use the...

Curated by: efsacurator

You currently have no community collections.

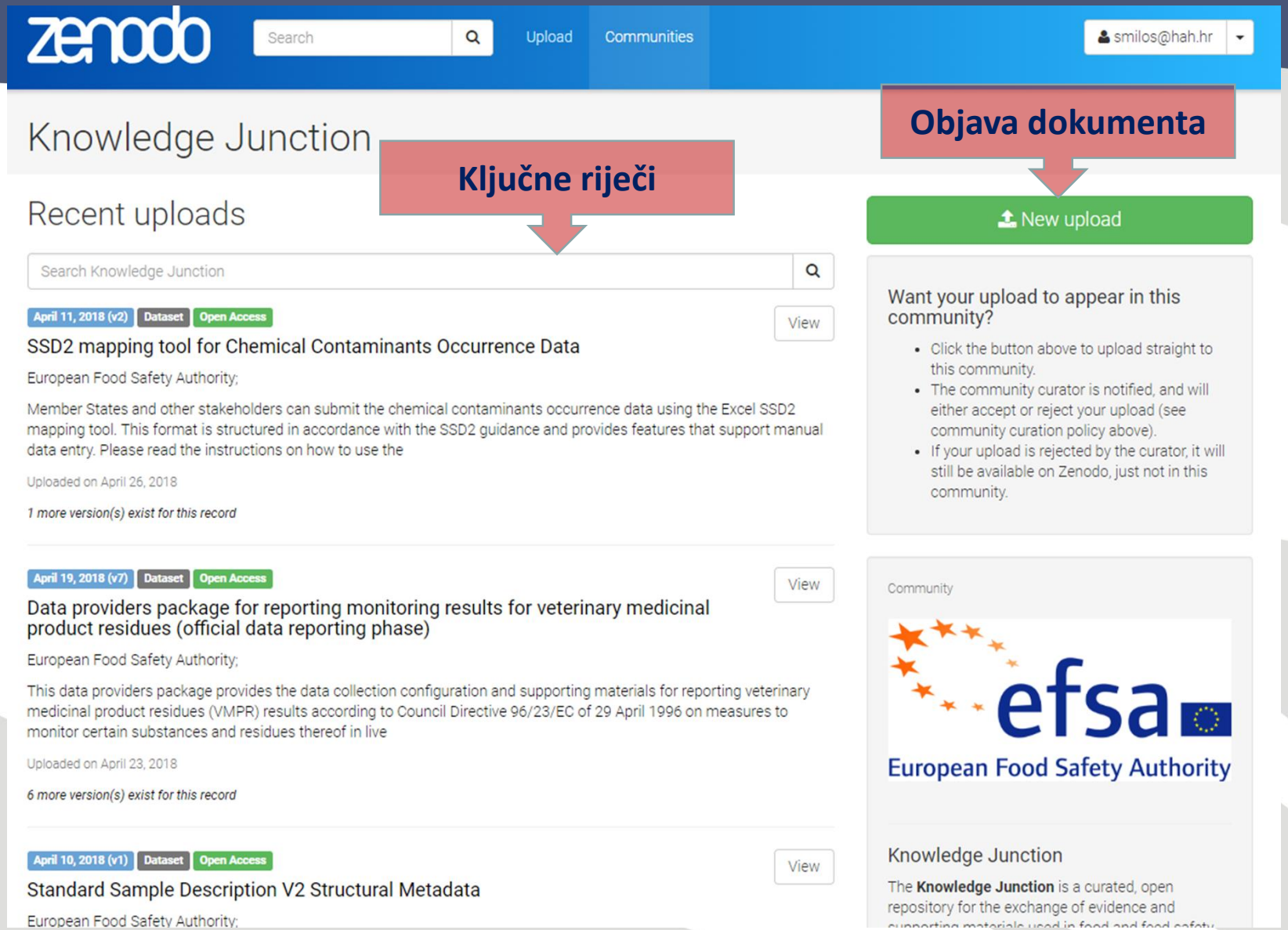
Want your own community?

New

It's easy. Just click the button to get started.

- **Curate** – accept/reject what goes in your community collection.
- **Export** – your community collection is automatically exported via OAI-PMH
- **Upload** – get custom upload link to send to people

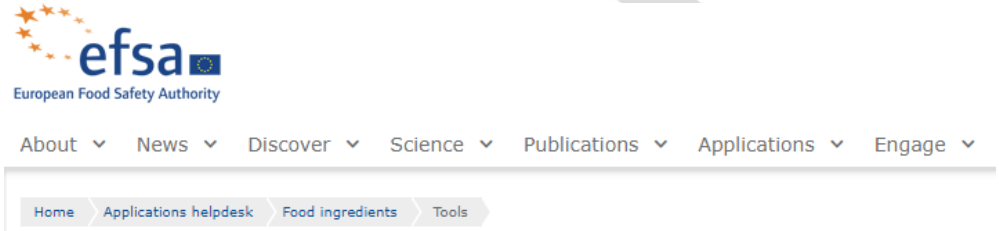
HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

zenodo
Search
Upload
Communities
smilos@hah.hr
September 12, 201
Work In
objects
Richardson, Jane; E
The Knowledge Jur
and feed safety risk
of this repository ca
new risk assessme
The document des
Objects suitable fo
Objects whic
Objects whic
All other evic
provided is c
This work instructic
protocols and other
EU; en; pdf; curat
Preview
Preview
Stranica: 1 od 12
75%
efsa
European Food Safety Authority
EVIDENCE MANAGEMENT (DATA) UNIT &
ADVISORY FORUM AND SCIENTIFIC COOPERATION (AFSCO) UNIT
WIN for publication of digital objects in Knowledge Junction
What is Knowledge Junction?
The Knowledge Junction is a curated community in the Zenodo repository for research sharing. Zenodo is an open source product, built on the foundation of the CERN Invenio digital library. It is used by the OpenAIRE project, and was commissioned by the EC to support their nascent Open Data Policy by providing a catch-all repository for EC funded research. This community enables the exchange of evidence and supporting materials used in food and feed safety risk assessments, with the goal of improving transparency, reproducibility and evidence reuse. Submissions of evidence (reports, datasets, images,
Files (745.9 kB)
Name
Size
WIN_KNOWLEDGE_ JUNCTION_03.08.2017.pdf
745.9 kB
Preview
Download
md5:aa723a3e44192d4508afe94a4b1abf26
HAI
HRVATSKA AGENCIJA ZA

Primjeri modela unosa

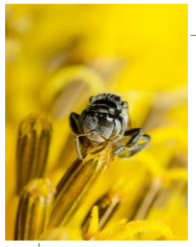
- Food Enzyme Intake Model (FEIM)
  - model za procjenu dugoročne izloženosti enzimima koji se koriste pri preradi hrane.

(FEIM obuhvaća procesne kalkulatore za pojedinačni procese proizvodnje hrane FEIM-baking/FEIM-brewing)

- Food Additives Intake Model
  - model za procjenu kronične izloženosti prehrambenim aditivima putem hrane.

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

EFSA – nove prijetnje i budući izazovi

Okolišni rizici, npr. multipli stresori i pčele

Procjena sigurnosti novih proizvoda, npr. nova hrana

Razvoj novih metodologija procjene:

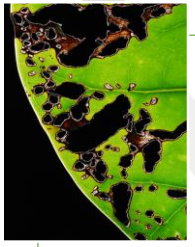
- nanotehnologija, inteligentni materijali za pakiranja; smanjenje testiranja na životinjama

Mješavine kemijskih tvari/kombinirani toksični učinci

Antimikrobna rezistencija

Opasnosti povezane s globalizacijom; štetinci i bolesti bilja, oboljenja životinja,vektori/prijenosnici bolesti

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

Planovi za 2020. godinu…

- EFSA – izdavanje **znanstvenog savjeta o dnevnom unosu šećera** kao što su sukroza, fruktoza, glukoza, glukozni sirup, visoko fruktozni sirup te ostali pripravci koji se konzumiraju sami ili se dodaju tijekom pripreme i prerade hrane
- **Uspostavit će se vrijednost dnevne izloženosti** koja neće uzrokovati negativne zdravstvene učinke
- Zdravstveni učinci će uključivati parametre kao što su tjelesna težina, intolerancija na glukozu, osjetljivost na inzulin, diabetes tipa 2, kardiovaskularni faktorei rizika, karijes
- Opća populacija uključujući djecu, adolescente i starije
- Procjena je potaknuta slijedom upita Danske, Finske, Islanda, Norveške i Švedske

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

Hvala na pažnji!

HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

I. Gundulića 36b,
31 000 Osijek
Hrvatska

- tel: +385(0)31/214-900
  +385(0)31/227 600
- fax: +385(0)31/214-901
  email: info@hah.hr

HAH Focal Point

Kontakt: efsa.focalpoint@hah.hr

smilos@hah.hr

HAH
HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU